

Legal Update

Červen 2008

Obsah

Vybraná legislativa publikovaná ve Sbírce zákonů

Nově publikovaná judikatura týkající se právní úpravy tzv. „squeeze-outu“

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno investiční rozhodnutí.

Za účelem získání dalších informací kontaktujte, prosím, partnera/manažera, s nímž jste obvykle ve spojení, nebo:

Bankovní a finanční služby:
Pavel Jendrulek

Fúze a akvizice:
Daniel Weinhold, Dušan Kmocho

Soudní/arbitrážní řízení:
Milan Polák, Ondřej Havránek

Informační technologie a duševní vlastnictví:
Martin Lukáš

Soutěžní právo/právo EU:
Thilo Hoffmann, David Emr

Pracovní právo:
Milan Polák

Nemovitosti:
Pav Younis, Ivan Sagál

© 2008 Weinhold Legal.
Všechna práva vyhrazena.

Pevně věříme, že shledáváte Legal Update užitečným zdrojem informací. Váš názor na tento bulletin, zejména jeho obsah, formát a periodicitu, zůstává i nadále předmětem našeho zájmu.

Své připomínky laskavě zasílejte na e-mailovou adresu: Ondrej.Havlicek@weinholdlegal.com nebo prostřednictvím faxu na číslo +420 225 385 444 k rukám Ondřeje Havlíčka, anebo kontaktujte osobu, s níž jste obvykle ve spojení.

VYBRANÁ LEGISLATIVA PUBLIKOVANÁ VE SBÍRCE ZÁKONŮ

Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev (účinnost od 1. července 2008)

Nový zákon o přeměnách obchodních společností a družstev (dále jen „zákon o přeměnách“) byl vyhlášen dne 16. dubna 2008 ve Sbírce zákonů pod číslem 125/2008 Sb. Zákon nahradí dosavadní právní úpravu o přeměnách společností obsaženou v obchodním zákoníku. Vyčleněním samostatné úpravy přeměn společností z obchodního zákoníku do zvláštního zákona dojde zejména ke zpřehlednění právní úpravy týkající se přeměn.

Druhy přeměn se nezměnily, jsou jimi i nadále fúze, rozdělení, převod jmění na společníka a změna právní formy. Zcela nově se zavádí možnost fúzí českých společností se společnostmi se sídlem v zahraničí, neboli možnost tzv. **přeshraničních fúzí**, které až na výjimky (které spočívají v možnosti fúze do Evropské společnosti nebo ve využití judikatury Evropského soudního dvora ve věci Sevic) dosavadní právní úprava neumožňovala realizovat.

Zavedením přeshraničních fúzí do českého právního řádu došlo k transpozici desáté směrnice 2005/56/ES o přeshraničních fúzích kapitálových společností (dále jen „desátá směrnice“). Směrnice se vztahuje na fúze kapitálových společností, které jsou založeny podle práva některého

členského státu a mají sídlo, ústřední správu nebo hlavní provozovnu ve Společenství, pokud se alespoň dvě z nich řídí právními řády různých členských států EU/EHP. Členské státy EU/EHP samy rozhodnou, umožní-li přeshraniční fúzi i družstvům (česká právní úprava takovou přeshraniční fúzi umožňuje). Při realizaci přeshraniční fúze musí mít zanikající i nástupnické společnosti zásadně stejnou právní formu. Výjimkou jsou fúze společností s ručením omezeným a akciových společností a fúze komanditních a veřejných obchodních společností, pokud legislativy příslušných členských států EU/EHP takové fúze povolují.

Zákon o přeměnách stanoví v souladu s desátou směrnicí rozhodné právo, které má být na přeshraniční fúzi použito. Přeshraniční fúze se tak řídí právem státu sídla každé zúčastněné společnosti, pokud jde o tyto společnosti, a přejímající nebo nově vzniklá nástupnická společnost se bude řídit právem státu svého sídla.

Zvláštností přeshraničních fúzí je primární usazovací svoboda, kdy je za určitých podmínek možné zvolit sídlo nástupnické společnosti v členském státě EU/EHP, v němž nemá žádná ze zúčastněných společností sídlo. Nový zákon o přeměnách také v duchu desáté směrnice podrobně upravuje zapojení zaměstnanců zúčastněných společností v procesu přeshraniční fúze. Zapojení zaměstnanců bylo dosud v českém právu upravené spíše okrajově (s výjimkou právní úpravy Evropské společnosti, která ovšem vychází z evropského práva), narozdíl od právních úprav v jiných členských státech EU.

Zákon o přeměnách nově zavádí institut **projektu přeměny**, který nahrazuje dosud používanou nejednotnou

terminologii, ať už se jednalo o smlouvu o fúzi, smlouvu o převodu jmění na společníka, smlouvu o rozdělení a převzetí obchodního jmění nebo projekt rozdělení či rozhodnutí o změně právní formy. Do budoucna lze tedy přeměnu realizovat jen na základě řádně připraveného a schváleného projektu přeměny (projektu fúze, rozdělení, převzetí jmění, změny právní formy).

Díky přechodným ustanovením zákona o přeměnách lze dokončit již zahájenou přeměnu dle staré právní úpravy i po 1. červenci 2008. Pokud dojde k uložení návrhu smlouvy o fúzi nebo smlouvy o převzetí nebo smlouvy o rozdělení a převzetí obchodního jmění do sbírky listin obchodního rejstříku, anebo dojde-li ke zveřejnění záměru přijmout rozhodnutí o změně právní formy v Obchodním věstníku před 1. červencem 2008, dokončí se přeměna podle dosavadních předpisů.

Zákon č. 104/2008 Sb., o nabídkách převzetí a o změně některých dalších zákonů (účinnost od 1. dubna 2008)

Dne 1. dubna 2008 nabyl účinnosti nový zákon č. 104/2008 Sb., o nabídkách převzetí a o změně některých dalších zákonů. Tento zákon upravuje nabídku převzetí určenou vlastníkům účastnických cenných papírů vydaných akciovou společností se sídlem v České republice, jejíž účastnické cenné papíry jsou kótovány, pokud je cílem navrhovatele ovládnutí cílové společnosti, resp. veřejný návrh následuje po ovládnutí cílové společnosti. Zákonem byla do českého právního řádu transponována směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/25/ES o nabídkách převzetí.

Došlo tak k vyčlenění výše uvedené právní úpravy z obchodního zákoníku, ale samotná materie nedoznala výraznějších změn. Nejzajímavější změny tak přináší tento zákon prostřednictvím novely obchodního zákoníku, kdy se již po několikáté nově upravuje **právo výkupu účastnických cenných papírů, tzv. „squeeze-out“** (dále jen „squeeze-out“).

Mezi hlavní změny právní úpravy squeeze-outu patří zejména zrušení tříměsíční prekluzivní lhůty, která běžela ode dne nabytí rozhodného podílu v akciové společnosti a ve které mohl hlavní akcionář využít své právo vytěsnit menšinové akcionáře, pakliže měl ve společnosti zákonem stanovenou většinu. Nově tak možnost provedení práva výkupu není časově omezena a navíc se otevírá možnost využití squeeze-outu pro ty akcionáře, kteří neuplatnili své právo na vytěsnění minoritních akcionářů včas.

Další změnou je zrušení dohledu České národní banky (dále jen „ČNB“) nad vytěsněním minoritních akcionářů ve vztahu k účastnickým cenným papírům, které nebyly přijaty k obchodování na regulovaném trhu. Dohled spočíval především v předchozím souhlasu ČNB s přijetím usnesení valné hromady o přechodu všech ostatních účastnických cenných papírů na hlavního akcionáře. ČNB také posuzovala přiměřenost poskytovaného protiplnění.

Pro účastnické cenné papíry, které byly přijaty k obchodování na regulovaném trhu, dohled ČNB nadále platí. Nově pro tyto účastnické cenné papíry není vyžadován znalecký posudek dokládající přiměřenost výše protiplnění. Postačí pouze zdůvodnění výše protiplnění, které podléhá předchozímu souhlasu ČNB.

Novinkou je i zavedení práva minoritních akcionářů na obvyklý úrok podle obchodního zákoníku v případě přechodu vlastnického práva k cenným papírům. Obvyklé úroky náleží akcionářům ode dne přechodu vlastnického práva k účastnickým cenným papírům menšinových akcionářů na hlavního akcionáře, a to až do úhrady přiměřeného protiplnění minoritním akcionářům.

NOVĚ PUBLIKOVANÁ JUDIKATURA TÝKAJÍCÍ SE PRÁVNÍ ÚPRAVY TZV. „SQUEEZE-OUTU“

Rozhodnutí Ústavního soudu o zamítnutí návrhu skupiny senátorů Senátu Parlamentu České republiky na zrušení ustanovení § 183i až § 183n zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, v tehdy platném znění

Dne 27. března 2008 došlo rozhodnutím Ústavního soudu sp. zn. Pl ÚS 56/05 k zamítnutí návrhu skupiny senátorů Senátu Parlamentu České republiky na zrušení ustanovení § 183i až § 183n obchodního zákoníku, která jsou zahrnuta pod marginální rubrikou „právo výkupu účastnických cenných papírů“, neboli squeeze-out.

Vady, které byly vytýkány právní úpravě, lze rozdělit do několika skupin. První skupinu tvoří rozpory s právní úpravou squeeze-outu, jak je obsažena ve Směrnici Evropského parlamentu a Rady ES 2004/25/ES. Zde byla vytýkána zejména neexistence práva minoritního akcionáře na tzv. „sell-out“ a chybějící záruka spravedlivé ceny, kterou podle napadené úpravy stanoví hlavní akcionář a doloží znalec vybraný hlavním akcionářem.

Dále byly vytýkány vady spočívající v rozporu s principy uvedenými v Úmluvě

o ochraně lidských práv a základních svobod. V této souvislosti byl zejména vytýkán rozpor s principem legality, rozpor s požadavkem veřejného zájmu a nemožnost předběžně přezkoumat zákonnost postupu společnosti při squeeze-outu.

Vady byly spatřovány i v rozporu právní úpravy s ustanoveními mezinárodních dohod o ochraně investic, zejména nepřezkoumatelnost opatření k odnětí vlastnického práva soudem, nejasnosti ve stanovení data protiplnění a neexistence zúročení protiplnění (tato vada byla odstraněna novelou obchodního zákoníku, viz výše). Navrhovatel také vytýkal vady procesní povahy, zejména nerespektování principu rovnosti zbraní, ochrany slabšího a přístupu k soudu.

Ústavní soud neshledal příslušná ustanovení obchodního zákoníku protiústavními a návrh skupiny senátorů zamítl. Tím ve své podstatě shledal úpravu squeeze-outu podle obchodního zákoníku v souladu s Ústavou ČR. Ústavní soud dále poukázal na možnou prospěšnost současné úpravy institutu squeeze-outu pro minoritní akcionáře.

Ústavní soud se rovněž v rámci posuzování legality squeeze-outu zabýval problematikou výběru znalce stanovujícího přiměřenou výši protiplnění. Skutečnost výběru znalce hlavním akcionářem je podle Ústavního soudu problémem, ale ten je kompenzován dalšími opatřeními ze strany státu, mezi něž patří i dohled ČNB, který se ovšem musí vztahovat na akciové společnosti s kótovanými i nekótovanými účastnickými cennými papíry, protože jinak by došlo k porušení pravidla stejné ochrany podle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

S účinností od 1. dubna 2008 došlo ovšem k novelizaci ustanovení obchodního zákoníku týkajících se nuceného výkupu. Novelou byl např. zúžen dohled ČNB pouze na účastnické cenné papíry přijaté k obchodování na regulovaném trhu a zrušena povinnost doložit přiměřenost protiplnění za kótované akcie znaleckým posudkem. Je proto otázkou, zda nedojde znovu k podání návrhu na zrušení této části obchodního zákoníku, a to vzhledem k vážnému narušení hlavních pilířů argumentace Ústavního soudu nově přijatou novelou.